

De Nederlandse bouw

De Nederlandse bouwsector presteert beter dan die in de meeste andere landen van Europa, zo blijkt uit cijfers van het Economisch Instituut voor de Bouw. Kanttekening daarbij is wel dat de Nederlandse bouwmarkt in de crisisjaren meer dan gemiddeld is gekrompen en dat de branche nog niet terug is op het niveau van vóór begin 2008, toen de inzinking in de Europese bouw zich voor het eerst liet voelen. Er is dus nog ruimte voor een verdere verbetering. Positief is verder dat de groei in de Nederlandse bouw niet alleen van de herstellende woningmarkt, maar vermoedelijk ook uit andere deelbranches zal komen. Zo was aan het begin van dit jaar al een groei van de werkvoorraad in de utiliteitsbouw zichtbaar. Wel baart het nijpende tekort aan goede vaklieden zorgen. Dit kan de groei in de weg staan.

Verwachtingen in de bouw

Omzet en winst

Gezien de positieve ontwikkelingen over de volle breedte van de bouwsector is het niet vreemd dat bouwondernemers met veel vertrouwen naar de toekomst kijken. Ze verwachten dat de omzetgroei in de komende twaalf maanden nog verder zal aantrekken (+8,8%, versus +5,4% een jaar eerder).

De winstvooruitzichten zijn iets behoudender: ze rekenen op een groei van gemiddeld 6,2%, waar ze vorig jaar nog uitgingen van +7%. Dit is lager dan het mkb-gemiddelde van 9,1%.

Kosten

De personeelskosten zullen in de bouw in het komende jaar naar schatting met 2,5% stijgen. Ook dit percentage ligt iets lager dan het gemiddelde voor het mkb (+4,2%). Door de groei van de afgelopen jaren trekt ook de werkgelegenheid in de bouw weer aan. Veel bouwbedrijven zitten te springen om nieuwe medewerkers, maar er is een groot tekort aan vakmensen (zie Kansen en bedreigingen).

Het aantal openstaande vacatures is sinds 2009 niet meer zo groot geweest.

Bouwondernemers verwachten dat de inkoopwaarde in de komende twaalf maanden aanzienlijk zal toenemen: +6,1%, versus een stijging van 3,1% voor het mkb. Dat er toch een behoorlijke groei van de winst wordt verwacht, lijkt samen te hangen met onder meer een verbeterde efficiency.

Kansen en bedreigingen

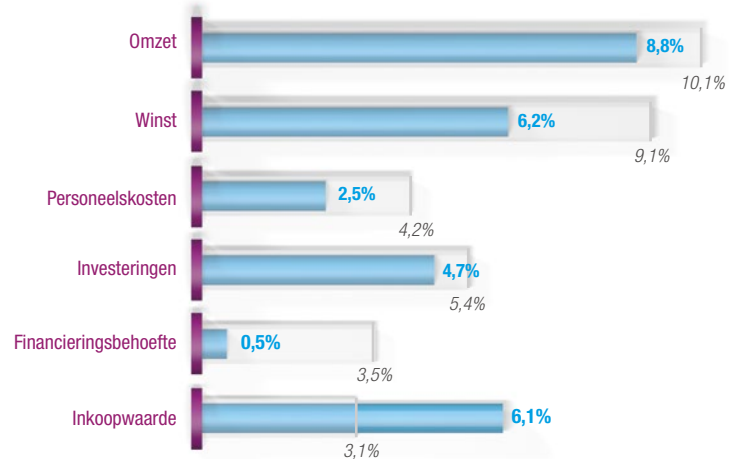
De nadruk op efficiency komt ook terug in de mogelijkheden die bouwers voor de komende twaalf maanden zien. Zij noemen efficiënter werken als een van de belangrijkste kansen (37,8%). Ook de financiële situatie van het bedrijf (genoemd door 44,4%) en samenwerken en netwerken (37,8%) scoren in dit opzicht goed.

De belangrijkste bedreiging is met afstand het nijpende tekort aan vakkundig personeel (65,9%). Dit probleem is niet nieuw: steeds minder jongeren kiezen voor een bouwopleiding en tijdens de crisis zijn veel vaklieden voor

Financiële verwachtingen van bouwondernemers

(komende 12 maanden)

- Percentage bouw
- Mkb-gemiddelde

zichzelf begonnen. Zij verdienen nu goed en zijn daardoor lastig in dienst te nemen. Het personeelstekort kan een belemmering vormen voor de bedrijfsactiviteiten. Voor veel bouwondernemers is ook het verkrijgen van financiering een belangrijke uitdaging (31,7%).

KPI's

De omzet per fte (78,6%) en het aantal gewerkte uren (81%) zijn voor bouwbedrijven met afstand de belangrijkste kritische succesfactoren. Met 61,9% is ook ingehuurd personeel als percentage van de omzet belangrijke stuurinformatie, al is de rol hiervan iets minder groot dan een jaar geleden.

Gezondheid en financiering

Kredietwaardigheid

De financiële positie van bouwbedrijven is sterker geworden en het aantal faillissementen neemt af; een trend die een paar jaar geleden is ingezet. Uit de analyse van SRA-BiZ blijkt dat het percentage bouwondernemingen dat aan al de financiële verplichtingen kan voldoen (een PD-rating lager dan 1) verder is gestegen van 75% in 2015 naar 80% in 2016. Dit is beter dan het mkb-gemiddelde (78,7%). Ook is het aantal bouwbedrijven in de gevarenszone (PD-rating hoger dan 3) meer dan gehalveerd: van 16% in 2015 naar 7,1% in 2016.

Investerings

Het investeringsaldo (de investeringen in vaste activa minus het desinvesteringsvolume) is in

2016 behoorlijk gedaald ten opzichte van het jaar ervoor. Bedrijven zijn minder gaan investeren en meer gaan desinvesteren. Ten opzichte van de omzet daalde het investeringsaldo in de bouw van 15% in 2015 naar 1% vorig jaar. Het mkb-gemiddelde bedroeg bijna 9% in 2015 en bijna 3% in 2016.

Ondernemers verwachten dat de investeringen in de bouw in de komende twaalf maanden met 4,7% zullen toenemen (versus +3,9% een jaar eerder). Daarmee blijft de bouw enigszins achter bij de verwachtingen voor het mkb als geheel (+5,4%). De behoefte aan externe financiering neemt slechts heel licht toe, dus zullen de investeringen waarschijnlijk vooral uit eigen middelen worden gedaan.

Financiering

In de Financieringsmonitor 2017-1 van Panteia valt op dat financieringsaanvragen van bouwbedrijven minder dan gemiddeld worden toegekend. Afwijzingen en/of zeer gedeeltelijke toewijzingen komen in deze branche nog steeds veelvuldig voor.

Uit de SRA-BiZ-analyse komt naar voren dat bouwbedrijven in de komende maanden waarschijnlijk iets meer een beroep zullen doen op externe financiering (+0,5%), terwijl de financieringsbehoefte voor het mkb duidelijk toeneemt (+3,5%).